

Sevan Nişanyan: Mapushane hikayesi

Posted on 23/07/2017

2 Ocak 2014'te Torbalı Açık Cezaevine girdim. Dört ay veya (başka bir olasılıkla) bir yıl dört ay kalmam bekleniyordu. Açık cezaevi nispeten rahattır. Tesis içinde serbestçe gezebilirsin, ankesörlü kuyruğunda sıra gelirse telefon edebilirsin, üç ayda bir hafta izne çıkabilirsin. Vız gelir diye düşündüm. Bedeli ne? Tüyer ürpertici bir eğitim düzeyine ve onunla orantılı bir ahlak anlayışına sahip birkaç yüz kişiyle diz dize yaşayacaksın. Onlarla yaklaşık aynı nitelikte bir yönetici kadronun tahkir ve tacizine göğüs gereceksin. Alışması zaman alır, ama çok da zor şeyler değil.

Tavrım beğenilmedi, yeterince itaatkâr bulunmadı. İyi niyetle yardımcı olmaya çalışan bir sayın bakanın saçma sapan girişimleri ters tepti. Şubat ayında kapalı cezaevine sevk edildim.

Önce Buca. Korkunç bir yer. Kırk kişilik koğuşlarda yüz yirmi kişi, her an patlamaya hazır bir nefret ve isyan yumağı. Oturacak sandalye yok, kaçacak kuytu köşe yok, yer yatağında üç kişi beş kişi kucak kucağasın. Sonra Şakran. Toplu katliamdan 56 yıl almış Diyarbakırlı bir toprak sahibi ve yardımcısıyla baş başa geçen bir ay. Ardından, iki katlı, ferah, salon salamanje bir koğuşta tek başıma üç ay. Bilgisayar için baş vurduk. Üç ay oyaladılar, olmadı. İlk bir ay kadar cidden canım sıkıldı, sağlığımdan endişelendim. Sonra alıştım. Marifet bir rutin oluşturmaktır. Rutin olunca insan kendini her koşulda evinde hissediyor. (Saat on

olmuş, ıhlamur vakti!) Ama bu sefer o rutin senin zaafın oluyor. Dilediklerinde kırıyorlar, perişan oluyorsun.

Temmuz 2014'de Aydın Yenipazar. Eski İçişleri Bakanı Mehmet Ağar için özel yapılandırılmış bir yerdi. Çam ormanları içinde ufacık bir tesis, ama çok yüksek güvenlik, katı disiplin. Müdür, Musa Bey, sağ olsun, yakınlık gösterdi. Tek kişilik ferah bir koğuş verildi. Bilgisayar (haftada beş gün, günde altı saat) hemen halloldu. Digitürk bağlandı, sinema paketi geldi; hayatımda seyretmediğim kadar çok (ve kaliteli) Holivut filmi seyretme imkanı buldum. Musa Bey şimdi Fetö'den tutuklanmış galiba. Ona buradan bir selam.

On dört ay boyunca, bir keşiş azmi ve sükûnetiyle sözlüğümün revizyonuna çalıştım. Yüzlerce Erken Türkçe ve Osmanlıca metni gözden geçirdim, kelime avcılığı yaptım. Türkçenin tarihine ilişkin bir kitabın çatısını çattım. İlk altı ay tamamen yalnızdım. Sonra yanıma saçma sapan bir konudan hapse girmiş bir emekli hakim bey verdiler. Akşamları onunla top oynadık, film kritiği yaptık, kahvaltı planladık. Haftada bir adamcağıza Mezzo'dan opera seyrettirip eziyet ettim. Arada yeni cezalar yağdı, toplam cezam önce on bir, sonra on yedi yıla çıktı.

Ağustos 2015'te, birinci Davutoğlu hükümetinin son dakikasında yapılan bir yönetmelik değişikliğiyle yeniden açık cezaevine çıkma hakkı kazandım. Söke Açık'a geçtim. Yeni açılan bir tesisti, ilk müşterileri bizdik. Kütüphaneyi kurma görevini ben üstlendim. Bahçe ile ilgilendim. Kendini geleceğin romancısı olarak gören müdür Erzurumlu Ülkücü Eşref Beyin edebi danışmanlığını üstlendim.

Eylül ve Aralıkta iki kez izne çıktım. İlkinde Nokta dergisinden röportaja geldiler; necip milletimize ve onun yöneticilerine el hareketi çekiyormuşum izlenimini veren bir kapakla yayınladılar. İkincisinde doğum günümdü; eşe dosta bir parti verelim dedik. Nereden geldiğini bilmediğim bir dansöz belirdi; neden orada olduğunu anlamadığım bir basın fotoğrafçısı deklanşöre davrandı; neden yaşadığına akıl erdiremediğim bir pisliğin gazete

köşesinde o resim büyütülerek yayınlandı.

İki üç hafta sonra kütüphanemde bilgisayar başında çalışırken, üç müdür ve yirmi kadar memurdan oluşan bir heyetçe basıldım. Eşref Müdürün bilgisi ve izni dahilinde kullandığım (fakat tabii yasa dışı olduğunu bildiğim) internet bağlantısı ele geçirildi. Derhal kapalıya sevk edildim. Yıllarca gün yüzü görememem sonucunu doğuracak disiplin cezaları verildi. Emrin bakanlıktan geldiğini, ellerinden bir şey gelmeyeceğini anlattılar, yüzleri — kızarmasa da — büzüşerek. Garibim Bekir Bozdağ'ın o kadar inisyatif kullanmış olabileceğini sanmıyorum. Emir daha yüksekten gelmiş olmalı.

Mart 2016'de Menemen Kapalı'ya sevk edildim. 15 gün hücre cezası yattım. İnanılmaz derecede kalabalık koşullarda üç dört ay it kopukla beraber kaldım. Bir ay kadar yine (ikinci kez) hayli sıkıntılı bir dönem geçirdim. Küçük kızım Anahit'e mektuplar şeklinde bir kitap yazdım; o beni iyileştirdi. Benim için bir kitap fonu oluşturan Emin Kaya ve Boğaziçi'nde hoca olan Özlem Beyarslan sağ olsunlar, şahane kitaplar gönderdiler. Okumak ve haftada iki üç kez canımın içi öbür Özlem'le yorum teati etmek bana yaradı. Keyfim geri geldi.

Temmuz 2016'daki sözde darbe hadisesinden sonra cezaevlerinde düzen alt üst oldu. Koşullar badem bıyıklı, mülayim yüzlü adamlarla dolup taşı. İtin kopuğun çoğu 671 sayılı kararnameyle salıverildi. Kalanlar kasırgaya tutulmuş gibi cezaevinden cezaevine, ilden ile savruldu. Bin kişilik Menemen'de eskilerden belki yüz veya yüz elli kişi kaldık. Tümü Kürt arkadaşlardan oluşan güzel bir koğuşa düştüm. Sevgili başkanımız Adil'in (uyuşturucu ticareti, suç örgütü kurma, gasp, cinayete azmettirme...) kararlı ve deneyimli idaresi altında iyi bir düzen kurduk. Her akşam düzenli olarak sohbet meclisi toplandı; memleketin halleri, zorbarın kaçınılmaz sonu, dinin temelleri, bilimin son başarıları tartışıldı. O sohbetlerin dinle ilgili faslının verdiği ilhamla, Halim ile Selim'in diyaloglarına dayalı bir kitap kotarabildim. Yavaş yavaş kalemim açıldı. Aralık ayından başlayarak üç dört ay harıl harıl bu bloga yazı yetiştirdim.

Şubat 2017’de yapılan yönetmelik değişikliğiyle, yıllarca beklemeye gerek kalmadan yeniden açık cezaevine geçme hakkını kazandım. 25 Martta Foça Açık’a geçtim. Öncekilerle kıyaslanmayacak kadar güzel ve rahat bir yerdi: Ege’nin güzel bir yerinde, yeşillikler arasında Gediz Deltasına tepeden bakan bir tür külüstür tatil kampı. Beni çok ellemediler. Sanırım “aman yazardır mazardır, başımıza dert açar” diye korkudan donlarını pisleyeyazdılar. Ben de tabii fırsattan istifade etmemelik etmedim. Önce çayırlar, sonra tepeler, arka yollar derken iş Foça’da haftanın üç günü rakı sofrası kurmaya kadar dayandı, yazı yazmaya vakit kalmadı. Ulaşım kolaylığı için bir de bisiklet edindim, sanırım TC tarihinin ilk bisikletli mahkumu olarak kayıtlarda yer aldım.

Sonunda üç buçuk yıl yeter dedik. Bu saçmalığın sonu yok. Daha üç yıl cezam var, yıllar önce televizyon programlarında söylediğim sözler yüzünden halâ dava üstüne dava açıyorlar, malum kişi cehennemi boylamadan beni salmaya niyetleri yok görünüyor.

Günah bizden gitti dedik. Bir gün Foça limanından özgürlüğe yelken açtık.

Aslına bakarsanız olayın bu noktaya vardığı daha iki yıl öncesinden belli olmuştu. Adamlarla — ta en baştakine dek — konuştuğunda hep iyi niyet, hep çözüm vaadi. Ama iş eyleme gelince eylem yok, niyeti de yok. Aralık 2015’te ben gitmeye hazırdım. Arkadaşlar aman dediler bir delilik yapma, akıllı ol Sevan, az daha sabret, çok acayip hazırlıklar yapmak lazım. Oysa biliyordum, bu iş hazırlıkla mazırlıkla olmaz. Kafaya koydun mu yapacaksın, arkana bakmadan yürüyüp gideceksin. Az daha dur dediler. Durdum. Ertesi hafta yakalandım, kapalıya sevk edildim, bir buçuk yıl kaybettim. Bu sene Nisan’da da gidebilirdim, daha biraz bekleyelim dendi. Neye? Boşuna. Temel ders hep bildiğiniz gibi: Eylem yapacaksan asla akıllı adamların aklına kulak asma. Eylem için deli olmak lazım. Başını sonunu fazla düşünmemek lazım.

Mersiler faslı

Akıllı arkadaşlarımın hepsine, ve çok akıllı olmayanlarına da, yine de, sonsuza kadar

minnettarım. Benim gibi huysuz ve bazen hayli bencil bir adamı üç buçuk yıl boyunca akıl almaz bir özveriyle onlar ayakta tuttular.

Aralarında en büyük emeği ve fedakarlığı gösterenler canım arkadaşım Özlem ile içeride iken en yakın dostum ve yoldaşım rolünü üstlenen avukat Murat Akci'dir. Ali Nesin bazen kendini yıpratma pahasına benim için çırpındı, olmadık mücadelelere girdi, istediği ve hak ettiği sonuçları alamadıkça kendini kahretti. Sait Çetinoğlu Nişanyan davasını ayakta tutmak için insanüstü bir çaba harcadı. Özlem B ve Emin K beni kitapsız bırakmadılar. Elif K beni sevgisiz, Cansın S mektupsuz ve dergisiz bırakmadı. Işın dünyanın dört bucağından yardımına yetişip yazı damarlarımın kurummasını önledi. Sezgi ilk sene canla başla bana sahip çıktıktan sonra canına tak deyip uzak kıtalara kaçtı. Dicle ve Andaç bir yıl boyunca her hafta yanıma gelip beyin kaslarımın paslanmasına izin vermediler. Adsız bir arkadaşımız büyük kişisel risk pahasına özgürlüğüme giden kapıları açtı. Beş çocuğum her yıl bir parlak başarıdan bir parlak başarıya koşarak babalarının mutluluğuna ve manevi gücüne en büyük katkıyı sağladılar. Tanıdığım ve tanımadığım binlerce insan mektuplarıyla, mesajlarıyla, dualarıyla bana güç verdiler. Hepsine minnettarım. İstedğim nispette hepsine yetişemesem de hiç biri yüreğimden uzak değil.

Allah, yahut her kimse, hapse düşen herkese böyle dostlar nasip etsin.

Kaynak: <http://nisanyan1.blogspot.de/>